

Výroční zpráva

pověřence

pro ochranu

osobních údajů

jaro, léto 2018

školní rok 2018/19

Správce: Střední odborná škola a Střední odborné učiliště,

Jindřichův Hradec, Jáchymova 478

Datum: 24. října 2019

Vypracovala: Ing. Miroslava Nejezchlebová

1. Úvod – problematika ochrany osobních údajů

Rok 2018 byl v ochraně osobních údajů přelomovým rokem. Od 25. května s sebou přinesl účinnost obecného nařízení o ochraně osobních údajů, často zkráceně označované GDPR (plným zněním **Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 O ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/44/ES**). Obecné nařízení začalo platit automaticky v členských státech EU. Pouze některé oblasti nařízení si státy mohly upravit a zpřesnit formou vlastního zákona. V propojeném globalizovaném světě se tento soubor pravidel pro zpracování osobních údajů (dat) stává standardem, dává fyzickým osobám větší kontrolu nad svými osobními údaji. Zásady a pravidla, která GDPR vyžaduje, odpovídají potřebám současné společnosti a jsou použitelné v rozdílných právních rádech demokratických států.

V českém právním prostředí byl dne 12. března 2019 schválen vnitrostátní adaptační **Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů** (dále zákon o zpracování osobních údajů). Do data jeho účinnosti (byl zveřejněn ve Sbírce zákonů dne 24. dubna 2019) však ochrana osobních údajů dobíhala podle **Zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů** pro ty oblasti, které nebyly GDPR pokryté. Adaptační legislativa České republiky nakládání s osobními údaji zpřesnila a do určité míry také zjednodušila, zároveň popsala některé výjimky.

2. Odpovědnost správce osobních údajů

Škola, tzn. správce osobních údajů (dále správce), provádí zpracování osobních údajů jako veřejný subjekt. Proto správce musel od 25. května 2018 jmenovat **pověřence pro ochranu osobních údajů** podle čl. 37 odst. 1. a) GDPR. Tuto povinnost zřízení nového institutu splnil správce uzavřením smlouvy o poskytování služeb pověřence pro ochranu osobních údajů se Zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a Střediskem služeb školám, Nemanická 7, České Budějovice (dále **ZVaS**) dne 23. 3. 2018. ZVaS ve smlouvě vystupuje jako právnická osoba, která pověřuje své konkrétní pracovníky, aby vykonávali definované činnosti v oblasti ochrany osobních údajů pro správce. Jedná se o pověřence pro ochranu osobních údajů a pracovníky pro ochranu osobních údajů. Tito zaměstnanci ZVaS úzce spolupracují se správcem – konzultačně, poradensky, při osobních návštěvách, při řešení bezpečnostních incidentů apod. Jejich úkoly a pracovní náplň jsou součástí smlouvy správce se ZVaS.

Podle čl. 6 GDPR každé zpracování osobních údajů fyzické osoby (subjektu údajů) musí být založeno výhradně na alespoň jednom z těchto **právních titulů** (důvodů):

- a) souhlas subjektu údajů – odst. 1. a),
- b) splnění smlouvy – odst. 1. b),
- c) splnění zákonné povinnosti správce – odst. 1. c),
- d) ochrana životně důležitých zájmů subjektu údajů – odst. 1. d),
- e) splnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu – odst. 1. e),
- f) oprávněné zájmy správce či třetí strany – odst. 1. f).

Každý z těchto právních titulů správce při zpracování osobních údajů používá nebo se může dostat do situace, kdy ho použije.

Pro případ použití právního titulu „souhlas subjektu údajů“ musí být tento souhlas svobodný, konkrétní, informovaný a jednoznačný projev vůle subjektu údajů. V písemném prohlášení musí být jasně odlišitelný, srozumitelný a snadno přístupný. Odvolání tohoto souhlasu musí být stejně snadné jako jeho poskytnutí – správce má připravený formulář k odvolání tohoto souhlasu. Odvolání souhlasu může subjekt údajů učinit kdykoliv (čl. 4 odst. 11, čl. 7 odst. 2 a 3 GDPR). Odvoláním souhlasu není dotčena zákonnost zpracování vycházející ze souhlasu, který byl dán před jeho odvoláním.

Pro případ použití právních titulů „splnění úkolu ve veřejném zájmu“ a „oprávněný zájem správce“ má v případě vznesení námítky (čl. 21 GDPR) pověřenec ZVaS zpracovány tzv. balanční testy (testy proporcionality).

Fenoménem roku 2018 se stal **souhlas subjektu údajů** se zpracováním osobních údajů. V době před účinností GDPR byl často nepochopený nebo nadužívaný. Množství souhlasů bylo mnohdy nadbytečné, zapomínalo se na to, že subjekt údajů má právo svůj souhlas kdykoliv odvolat. Někdy až manipulativní získávání souhlasů přispívalo k pokřivenému pohledu na problematiku ochrany osobních údajů. Proto jedním z prvních úkolů pracovníků ZVaS byla kontrola, oprava a úprava stávajících souhlasů. Správce od nich poprvé obdržel formuláře se souhlasem pro své zaměstnance a žáky v červnu 2018. Nové aktualizované verze formulářů souhlasů dostal správce v dubnu 2019.

Správce zpracovával také **zvláštní kategorie osobních údajů** (tzv. „citlivé“ osobní údaje) podle čl. 9 GDPR. Protože až na výjimky GDPR práci s těmito údaji zakazuje, správce mohl pracovat pouze s výslovným (popř. informovaným) souhlasem, který udělil subjekt údajů. V těchto případech jiný právní titul než splnění zákonné povinnosti správce nebyl použitelný. Z toho důvodu také nebylo zapotřebí provést posouzení vlivu na ochranu osobních údajů, a to i v případě, pokud byla naplněna kritéria ve vodítkách Pracovní skupiny WP 29 – viz výjimka v GDPR čl. 35, odst. 10.

Podle GDPR nový **princip zodpovědnosti správce** říká, že správce osobních údajů má zodpovědnost za dodržování zásad zpracování osobních údajů a musí být schopen toto doložit. Podle čl. 5 GDPR jsou to tyto zásady zpracování osobních údajů: zákonnost, korektnost a transparentnost, účelové omezení, minimalizace údajů, přesnost, omezení uložení, integrita a důvěrnost, zodpovědnost. Také s přihlédnutím k povaze, rozsahu, kontextu a účelům zpracování i k různě pravděpodobným rizikům pro práva a svobody fyzických osob zavedl správce (dle čl. 24 odst. 1. GDPR) vhodná technická a organizační opatření. Tato opatření podle potřeby revidoval a aktualizoval.

Práva subjektu údajů podle čl. 12 – 23 GDPR se dají přehledně rozdělit na:

- pasivní – přenesené do povinností správce osobních údajů (právo na informace o zpracování osobních údajů),
- aktivní – reagující na žádost subjektu údajů (právo na přístup k osobním údajům, právo na opravu osobních údajů, právo na námítku, právo na omezení zpracování, právo na výmaz, právo na přenositelnost osobních údajů, právo ne být předmětem automatizovaného zpracování, právo na udělení a odvolání souhlasu, právo na podání stížnosti u dozorového orgánu).

Ještě před 25. květnem 2018 probíhalo u správce úvodní mapování zpracování osobních údajů – souviselo se zajištěním a dokládáním souladu zpracování s přicházejícím GDPR. Konkrétně se jednalo o podrobnou a časově náročnou **vstupní analýzu osobních údajů** (dat) za účasti pracovníka ZVaS. Z ní byl vytvořený základní pracovní materiál pro pověřence ZVaS, tzv. **checklist**. V této předstartovní fázi pověřenci ZVaS posloužil k dobré znalosti prováděného zpracování správcem a následně k vyhotovení zjednodušené podoby **Záznamu o činnosti zpracování osobních údajů** pro správce (čl. 30 GDPR). Společně s povinnými informacemi o zpracování osobních údajů (podle čl. 13 a 14 GDPR) byl záznam vyvěšený na webové stránky správce. Tím správce splnil svou povinnost plynoucí z jediného pasivního práva subjektu údajů podle čl. 15 GDPR a následně informační povinnost pro zpracování osobních údajů upravenou zákonem podle § 8 zákona o zpracování osobních údajů. Současně správce oznámil dozorovému úřadu České republiky jmenování pověřence pro ochranu osobních údajů podle čl. 37 odst. 7 GDPR. Všechny tyto aktivity byly podmíněny závazným termínem 25. května 2018 – účinností obecného nařízení GDPR. Termín byl správcem dodržený.

V přípravném týdnu školního roku 2018/19 (poslední týden srpna 2018) obdržel správce od pověřence ZVaS tři vzorové **směrnice**, které mohly nahradit stávající směrnice správce nebo doplnit chybějící směrnice správce (včetně podrobných příloh, které upravily směrnice správci „na míru“):

- **Směrnici správce osobních údajů o ochraně osobních údajů (Směrnici GDPR):**
 - obsahuje působnost, zásady zpracování osobních údajů, postup správce při zpracování osobních údajů, zajištění bezpečnosti osobních údajů, technická a organizační opatření k ochraně osobních údajů správce, pravidla pro získávání, shromažďování, ukládání, použití, šíření a uchovávání osobních údajů, souhlas subjektu údajů se zpracováním osobních údajů;
 - přílohy – přehledy informačních toků osobních údajů a odpovědných osob;
- **Směrnici o postupech organizace v případě bezpečnostních incidentů a porušení ochrany osobních údajů:**
 - obsahuje působnost, definice pojmů, činnost správce při bezpečnostních incidentech, činnost správce při porušení zabezpečení osobních údajů, ohlašovací povinnost správce dozorovému úřadu, oznamovací povinnost správce subjektu údajů, odpovědnost a vedení záznamů, poučení zaměstnanců;
 - přílohy – postupy při bezpečnostních incidentech a porušení zabezpečení ochrany osobních údajů a ohlašování události dozorovému úřadu a dotčeným osobám, hlášení porušení zabezpečení osobních údajů dozorovému úřadu, záznam bezpečnostního incidentu při ochraně osobních údajů (interní materiál), oznámení o porušení zabezpečení osobních údajů;
- **Směrnici o provozování kamerového systému:**
 - obsahuje obecné podmínky provozování kamerového systému, zpracování osobních údajů, poskytnutí údajů z kamerového systému, technická a organizační opatření;
 - přílohy – vzor informační tabulky, záznam o zpracování – kamerový systém.

Správce současně obdržel také nabídku pověření ZVaS na proškolení zaměstnanců v oblasti problematiky ochrany osobních údajů. Při následné osobní návštěvě pracovníka ZVaS na podzim 2018 se řešil soulad u správce, a to mezi směrnicemi a jejich aplikací. V prosinci 2018 správce obdržel ke své potřebě **Směrnici o používání informačních a komunikačních technologií (ICT směrnici)**:

- obsahuje předmět úpravy, základní pojmy, obecná pravidla chování uživatelů a přístupy do systému a uživatelské účty, chování a povinnosti subjektů údajů, zaměstnanců, ICT pracovníků, provoz na serverech a lokálních úložištích a nakládání s daty, evidenci osobních údajů v elektronickém systému, způsoby přístupů do počítačových sítí, dálkový přístup; kopírovací zařízení, přístupové karty a čipy; porušení pravidel a následné postupy;
- přílohy – uživatelská podpora, řešení havárií a komunikace v ICT; používaný software; evidenci kopírovacích zařízení a přístupových karet (čipů); software používaný k evidenci osobních údajů zaměstnanců (včetně evidence přístupů zaměstnanců do systému s osobními údaji), software používaný k evidenci osobních údajů subjektů údajů (včetně evidence přístupů zaměstnanců do systému s osobními údaji).

Během zimy a na jaře 2019 došlo k výměně stručného Záznamu o činnosti zpracování osobních údajů na webu. Povinné informace byly nově zveřejněné jako **Informace o zpracování osobních údajů** a byly doplněné dalšími informacemi o zpracování osobních údajů u správce podle pravidel GDPR. Tím správce opět splnil svou povinnost plynoucí z jediného pasivního práva subjektu údajů podle GDPR a ze zákona o zpracování osobních údajů. **Záznamy o činnostech zpracování osobních údajů**, z kterých Informace o zpracování osobních údajů vycházejí, jsou k dispozici u správce v elektronické i papírové podobě.

Aby ZVaS mohl provést **interní audit osobních údajů** správce, navštívil ve 4. čtvrtletí školního roku 2018/19 pracovník ZVaS správce s připraveným detailním dotazníkem k auditu. Dotazník bude použitý pro další práci pověření ZVaS.

Pro zvýšení povědomí zaměstnanců, žáků, zákonných zástupců a návštěvníků správce ohledně problematiky ochrany osobních údajů vydával pověřenec občasník – tzv. **GDPR aktuality** (mohly posloužit k vyvěšení do vestibulů, na nástěnky, do kabinetů, do sborovny apod.):

- v prosinci 2018: zaměřené na zkušenosti z půlročního zavádění GDPR do praxe,
- v březnu 2019: zaměřené na bezpečnostní incidenty.

Komunikace mezi správcem a pracovníky ZVaS probíhala v tvůrčí pracovní atmosféře podle individuálních potřeb správce – při osobních návštěvách, konzultacích, telefonických rozhovorech, e-mailové korespondenci.

3. Základní údaje o správci osobních údajů

Název: Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Jindřichův Hradec,
Jáchymova 478

Sídlo: Jáchymova 478/III, 377 43 Jindřichův Hradec

IČO: 60816899

Ředitel: Mgr. Karel Chalupa

Adresa pro dálkový přístup: www.sos-jh.cz

Kontaktní osoba pro ochranu osobních údajů: Mgr. Karel Chalupa

Kontakt na pověřence pro ochranu osobních údajů: Ing. Miroslava Nejezchlebová
gdpr@zvas.cz
nejezchlebova@zvas.cz
tel.: +420 608 057 836

4. Dozorový úřad pro Českou republiku

Název: Úřad pro ochranu osobních údajů

Sídlo: Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7

Kontaktní údaje: www.uoou.cz

e-mail: posta@uoou.cz

telefon: +420 234 665 125
+420 234 665 800 (rychlé konzultace)

datová schránka: qkbaa2n
(přijímá podání i bez elektronického podpisu)

5. Příloha: Shrnutí spolupráce mezi správcem a ZVaS

Návštěvy pověřence a pracovníků ZVaS u správce:

1. návštěva: 16. 4. 2018
2. návštěva: 31. 10. 2018
3. návštěva: 20. 5. 2019

Vyhotovené směrnice:

1. Směrnice správce osobních údajů o ochraně osobních údajů – Směrnice GDPR (základní bezpečnostní chování včetně informačních toků osobních údajů a odpovědných osob v jednotlivých střediscích):

Datum účinnosti: 1. 9. 2018

2. Směrnice o postupech organizace v případě bezpečnostních incidentů a porušení ochrany osobních údajů:

Datum účinnosti: 30. 9. 2018

3. Směrnice o provozování kamerového systému (včetně Záznamu o zpracování – kamerový systém):

Datum účinnosti: 1. 9. 2018

4. Směrnice o používání informačních a komunikačních technologií – ICT směrnice (včetně evidence přístupů zaměstnanců do systému s osobními údaji a práce s nimi):

Datum účinnosti: 3. 6. 2019

Školení zaměstnanců správce na téma Ochrany osobních údajů od 25. 5. 2018:

Datum školení: 23. 10. 2019

Školení pověřencem ZVaS: ano

Počet záznamů bezpečnostních incidentů při ochraně osobních údajů (interní materiál správce): 0

Počet hlášení porušení zabezpečení osobních údajů dozorovému úřadu – splnění ohlašovací povinnosti: 0

Počet oznámení o porušení zabezpečení osobních údajů subjektům údajů – splnění oznamovací povinnosti: 0

Přijatá opatření po vyhodnocení bezpečnostních incidentů: —

Přijatá opatření po vyhodnocení porušení zabezpečení osobních údajů: —

6. Závěr

Výroční zpráva pověřence pro ochranu osobních údajů za jaro a léto 2018 a za školní rok 2018/19 popisuje vnitřní koncepci (politiku) ochrany osobních údajů správce podle čl. 24 odst. 2 GDPR. Dále popisuje zavedení takových technických a organizačních opatření správce, která dodržují zásady záměrné a standardní ochrany osobních údajů tam, kde je to s ohledem na činnost správce přiměřené – podle recitálu (78) a čl. 24 odst. 1 GDPR. Slouží rovněž k doložení souladu zpracování osobních údajů s GDPR u správce.

Ing. Miroslava Nejezchlebová

pověřenec pro ochranu osobních údajů

Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků
a Středisko služeb školám, Nemanická 7, České Budějovice

V Táboře dne 24. října 2019